

HET BLOED VAN DE ZWAAN

Leesexemplaar

HUGO LUIJTEN

HET BLOED
VAN DE
ZWAAN

PELCKMANS

Voor Jac

Leesexemplaar

*‘Meneer de onderzoeksrechter, u kunt het zo opvatten
als u wilt, maar geloof me: als ik u de hele waarheid
vertel, zult u verschrikkelijke dingen van me horen.’*

PETER KÜRTE
na zijn arrestatie op 24 mei 1931

DEEL I

9 februari t.e.m. 14 april 1929

BLOED

Leesexemplaar

*'U kunt zich misschien voorstellen,
en u moet het zelf zeker ooit eens proberen,
professor, hoe het bloed absoluut geruisloos stroomt
als je de kop van een zwaan afsnijdt.'*

PETER KÜR TEN, 1931

KÜR TEN

‘Peter, schei uit met dat gewoel.’ Zijn vrouw Auguste gaf hem een duw met haar billen.

Ze had gelijk. Hij was nog te rusteloos, het was nog niet weggeëbd, de onweerstaanbare drang danste nog door zijn aderen. Nog één keer twijfelde hij. Bleef hij liggen of ging hij de kou in? Zonder echt een antwoord op zijn eigen vraag af te wachten, schoof hij zo voorzichtig mogelijk uit bed. Zittend op de rand wachtte hij of Guste wakker werd. Ze snurkte licht. Hij kwam overeind en bleef nog even staan. Het gordijn liet wat maanlicht door, dat het gezicht van zijn vrouw bescheen. Het zag er nog pafferiger en doorgroefder uit dan overdag. Hij draaide zich om, liep voorzichtig de slaapkamer uit en sloot de deur geruisloos achter zich. In het andere vertrek trok hij het klepje van de kachel open en rammelde met de pook door de as. Een vette, zwarte brikettenwalm ontsnapte door het deurtje en verdeelde zich over het plafond. Hij sloot de kachel en zag door de ijzeren ringen van het fornuis de oranjegele opflakkingen. Met water uit een lampetkan vulde hij een moor en zette hem op de kachel. Het siste even. Als hij straks terugkwam, was het water heet genoeg om koffie op te gieten.

Met blote voeten schoot hij in zijn schoenen en hij trok zijn winterjas over zijn pyjama aan. Hij huiverde, maar niet van de kou. Zijn bloed kolkte door zijn lichaam. De voordeur

met het emailen naamplaatje 'Kürten – Scharf' piepte kort toen hij ze dichttrok.

Het liefst was hij met twee traptreden tegelijk naar beneden gedenderd, maar zo beheerst als hij kon opbrengen, sloop hij over de krakende traptreden vijf verdiepingen omlaag. Helemaal van hun zolderwoning onder de pannen van de woonkazerne aan de Mettmannerstraße 71 in Düsseldorf-Flingern, naar het rommelige binnenplein waar het stonk naar schimmel en oude pis.

Een gure wind wervelde om het dunne flanel van zijn pyjamabroek en zijn neusvleugels plakten bij het inademen dicht, zo hard vvoor het. Hij verliet de centrale ingang, stak de straat over en sloeg twee keer rechtsaf. Daar, het bouwterrein. Rustig overschouwde hij de brede weg voor hem. Niemand.

Met de handen in zijn jaszakken liep hij de donkere, kale vlakke op. Even gaf hij zijn ogen de kans om aan het gebrek aan licht te wennen. Hoge stapels bakstenen, timmerhout, gedeukte mortelkuipen. Een oude krant waaide hem tegemoet en hij schopte ze achteloos opzij.

Ze lag er nog. Voor de heg waar hij haar had achtergelaten. Kalm liep hij dichterbij. Ze had zich zo te zien niet verroerd.

Echt dood dus.

In een flits schoot door hem heen wat er allemaal had kunnen gebeuren als ze alleen maar zwaargewond was geweest. Hij was meteen naar huis gegaan om het bloed van de schaar te spoelen. Er zat geen spatje op zijn kleren, dat was een meevaller. Eerst had hij haar proberen te wurgen, net zoals de anderen. Maar ze had te hard gesparteld om het af te maken, hoewel haar worsteling hem nog meer had opgewonden. Bij de steek in het hoofd kwam weinig bloed, de andere steken kon hij zich niet meer precies herinneren. In een waas zag hij hoe haar witte blouse snel rood kleurde. Zoals een druppel

inkt op een nat papier. Toen pas kwam het. Als een explosie die door zijn hele lijf daverde.

Omdat hij het bloed niet uit zijn kleren hoefde te spoelen, was hij nog op tijd geweest voor de avondvoorstelling van de film. Guste had er van iemand een vrijkaartje voor gekregen maar zelf gaf ze niks om de bioscoop. Ze hadden *Der treue Husar* vertoond, een erg geestige film.

Maar ondertussen had zij hier kunnen wegkruipen en om hulp kunnen roepen, net zoals die oude taart verleden week. Dat mens had hij zo hard gestoken dat de schaar in haar hoofd was afgebroken. Gelukkig was Guste al weken aan het zeuren dat het ding zo bot was, dus het viel niet op dat hij er een nieuwe punt aan had laten scherpen. Bij die gelegenheid had hij ook een dolk gekocht, maar bij nader inzien leek hem dat toch niet zo'n goed wapen. Mochten ze ooit komen zoeken bij hem thuis, dan zou een simpele keukenschaar nooit verdenkingen oproepen. Maar een dolk natuurlijk wel. Misschien was het beter om die ergens anders te verstoppen.

Hij knipperde met zijn ogen om de dagdroom te verjagen en keek voor zich op de grond. Ze bleef dood.

In de vaalwitte schemer zag hij een bleke vlek op de plaats waar haar hoofd moest zijn. Op het lichtblauwe af. Haar bloed was weggestroomd, geabsorbeerd door haar jurk en jas, leeggelopen in de holttes van haar lichaam. Een slordige bundel kleren, meer was ze nu niet meer. Net een grote lappenpop.

Hij had hen horen roepen, toen hij terugkwam van de film. Een paar straten verderop was een plukje mensen radeloos van deur tot deur gegaan. Om haar te vinden. Haar familie, waarschijnlijk. 'Rosa', riepen ze. Het meisje met de iele benen en de iets te grote wintermuts, die steeds over haar ogen zakte. Het meisje dat aan een stuk door tegen hem bleef babbelen. Dat ze Rosa Ohliger heette, acht jaar was, de hele middag ge-

speeld had bij een vriendin, maar nu naar huis moest om voor haar oudere zus te zorgen, die niet kon lopen.

Maar daar zou ze nooit aankomen.

Hij keek nog eens rond. In deze donkere hoek op een verlaten bouwterrein zou voorlopig niemand haar vinden. Niemand. Nog even was ze van hem alleen.

Zijn bloed stoomde op naar zijn slapen en hij bukte zich om onder de struik te grijpen. Hebbes. Die stond er ook nog. Voordat hij naar de bioscoop ging, had hij een grote bierfles met petroleum gevuld en hier neergezet. Maar toen waren er de hele tijd mensen langs gekomen. Een ouder echtpaar met een hondje, twee meisjes met vlechten, een straatschoffie dat zich gebukt had om een weggeworpen sigarettenpeuk op te rapen en vervolgens verbeterd was begonnen te lurken om het stompje aan te steken.

Hij had besloten om zijn ultieme genoegdoening noodgedwongen nog maar even uit te stellen en de volgende passanten niet meer af te wachten.

Maar nu... Nu was het stilste moment van de nacht, waarop de stad pas over een halfuur zou beginnen te ontwaken.

Zijn handen betastten het glas en het etiket. Geen petroleum gemorst. Zijn vingers plakten door de vrieskou een beetje aan de fles.

Hij zette een stap achteruit, boog licht voorover, overgoot het lijk met petroleum en wierp de fles ergens achter zich, waar ze met een hol geluid tussen het onkruid viel. Werktuiglijk klopte hij op zijn jas en stak zijn hand in de zak waar hij het doosje hoorde rammelen.

Alleen dat geluid al kriebelde aangenaam in zijn onderbuik. Als hij een spiegel had, zou hij zijn ogen kunnen zien glinsteren. En na de bevrediging van de vlammen zou het nóg niet gedaan zijn. Want over een paar uur volgde de ophef over het door brand verminkte lijk, zodra ze haar vonden. De

lust welde sterker in hem op als hij aan de afschuw op de gezichten van de omstanders dacht.

Drie keer in één, dat kwam lang niet altijd voor.

Hij kraste een lucifer aan, stopte hem behendig in het doosje, dat vrijwel meteen in een sissende wolk van zwavel ontbrandde en smeed het geheel naar de hoop vodden. De petroleum antwoordde met een zachte plof.

Zijn oren suisden, zijn ademhaling steeg snel en hij slikte speeksel weg. Daar kwam het, het kwam... Hij kneep zijn ogen dicht, kromp ineen en gromde zacht. Daar was het. Terwijl hij de lucht van petroleum en de hoornachtige geur van verbrand haar opsnoof. Hij hoorde de wind aan de vlammen rukken, opende langzaam zijn ogen en sidderde nog een laatste keer.

Zo zou het Düsseldorf ook vergaan.

MEISTERS

De bleke februarizon scheen door de ramen van zijn kamer. Althans, hij voelde hoe een zonnestraal op zijn neus en wangen speelde. Hij lag met zijn goede rechteroog in het kussen, zodat de wereld voorlopig nog even donker bleef. Om een of andere reden sliep hij zelden op zijn slechte oog. Of beter: de plek waar zijn linkeroog ooit gezeten had. Dertien jaar geleden.

Hij draaide zich op zijn rug en zag hoe de zon inderdaad door het raam vol ijsbloemen prikte. Om geen kou toe te laten trok hij de dekens op tot onder zijn neus, maar duwde ze meteen weer weg. De rand was nat van het ijslaagje dat zijn adem gedurende de nacht gevormd had. Van beneden klonk het geluid van ijzer op ijzer. Zijn hospita, die in de keuken de kachel oppookte om koffie op te gieten. Als hij nu snel was, dan kon hij haar 'per ongeluk' zien met haar haren los over haar schouders. Gekleed in een kuise nachtpon, die haar welvingen net genoeg bedekte om er zelf een voorstelling van te kunnen maken.

Maar meestal trok ze zich discreet terug op haar slaapkamer zodra hij zaterdagmorgen op zijn kamer begon te rommelen en hij elk moment met alleen een handdoek om zijn middel de trap af kon komen. Zij bleef onzichtbaar tot hij de badkamerdeur achter zich sloot. En pas als hij zich boven weer ging aankleden, hoorde hij het luikje van de boileroven

klepperen omdat zij zelf ging douchen. Een dans van twee onzichtbare geesten. Onwillekeurig kroop hij wat dieper onder de dekens. Het moest vannacht flink gevoren hebben, aan de ijsbloemen te zien. Het waren sierlijke guirlandes die op de ramen groeiden en alleen de bovenste ruiten niet bedekten. ‘Het vriest vannacht tussen man en vrouw’, zou zijn vader zeggen. Man en vrouw. Frau Schöffelhofer was een oorlogsweduwe die kamers verhuurde om rond te kunnen komen. Maar drie jaar ouder dan zijn eigen 32 lentes, zo te zien geen kennis aan een andere man, dus waarom zou hij niet eens...

Hij schudde de gedachte letterlijk van zich af door fel met zijn hoofd te bewegen. Nog even in bed blijven, dan was de badkamer vrij, de koffie klaar en ieders eerbaarheid gered.

Net boven de rand van de dekens schemerde het witmarmeren blad van de wastafel, met daarop het lampetstel. Hij rilde alleen al bij de gedachte dat hij uit het warme bed moest om zich te wassen. Het douchewater was gloeiend heet als hij wilde. Maar dan moest hij eerst de boiler opstoken met hout en dus zou hij een tijdje staan klooiën in de noordpool die Frau Schöffelhofer moedig ‘badkamer’ bleef noemen. In zijn eigen slaapvertrek was het ook bitter koud, maar een kattenwasje aan de waskom hoefde niet lang te duren. Eventueel kon hij later vandaag nog een douche nemen, het was per slot van rekening zaterdag. Al had dat weer als nadeel dat Frau Schöffelhofer niet meer meteen na hem kon douchen en moest ze nu eerst zelf de boiler aanmaken. Maar daar wilde hij haar best even bij helpen, als ze in haar nachthemd, diep gebukt bij het stapeltje klein hout stond. Grinnikend wilde hij zich uitrekken, maar bedacht zich vanwege de kou. In plaats daarvan strekte hij alleen zijn benen dan maar, tot hij het voeteneind voelde. Toch maar douchen dus, dat verstoorde Frau Schöffelhofers ochtendroutine niet.

Meteen schrok hij zich wezenloos toen de telefoon op zijn nachtkastje schel door zijn ochtendgedachten rinkelde. Leden van de Moordinspectie hadden ambtshalve een telefoonaansluiting gekregen. Een voordeel dat op deze tijdstippen eerder een hinderlijk nadeel was. Met tegenzin keek hij naar het toestel en dacht aan de kou die zijn arm moest overbruggen om hem op te nemen. Maar het getringel sneed zijn trommelvlies bijna aan flarden. Vloekend kwam hij overeind en nam op.

‘Meisters’, bromde hij kortaf.

‘Goedemorgen commissaris Meisters, Polizei-Präsidium hier. Ik verbind u door met hoofdcommissaris Momborg. Een...’

Meisters keek naar de lampetkan. ‘Laat maar, juffrouw. Geef maar door dat ik er over twintig minuten ben.’

MEISTERS

Meisters stampvoette een paar keer tegen de kou en verschoof zijn ooglapje. Bij vriesweer was de pijn merkbaar erger. Hij keek hoe een viertal geüniformeerde collega's in lange, donkerblauwe winterjassen uit een vrachtwagentje sprongen. Met de twee agenten uit de cabine erbij geteld waren ze met zes man. Ze snoerden hun hoge, leren pet met de kinband vast en trokken hun koppel met pistool en bajonet recht. Meisters keek omhoog, naar waar ze ergens moesten zijn. De gevel van de woonkazerne werd beschenen door een waterig zonnetje, waarvan de stralen werden gebroken door pluimen kolendamp, of wat het ook was dat uit het woud van schoorstenen kwam van de staalfabrieken die de buurt omsingelden.

Een wachtmeester reikte in de vrachtwagen en begon geweren uit te delen die de mannen meteen omgordden, de riem diagonaal om hun lijf.

'Zonder geweer', zei Meisters.

De wachtmeester keek hem aan, wendde zijn blik naar een van de ramen boven in het gebouw en keek weer naar Meisters. 'Ja maar, de man is gevaarlijk... Herr Kommissar.' Hij wachtte twee seconden om de rang uit te spreken, waardoor het leek of Meisters zijn respect niet waard was, en waarschijnlijk zat hij er niet ver naast. Uniformagenten gehoorzaamden alleen voor de vorm aan het stel omhooggefallen papierschuivers van de recherche. Dat laatste waren ze althans in hun ogen.

‘Diende u in de oorlog?’ vroeg Meisters. Een overbodige vraag, aangezien de wachtmeester op geen stukken na dertig was en zelfs in het laatste oorlogsjaar nog niet dienstplichtig kon zijn geweest.

De vraag bracht de wachtmeester even uit zijn evenwicht. ‘Eh... nee, Herr Kommissar. Meisters verschoof zijn ooglapje een beetje, tilde met een vinger aan de slappe riem van het geweer en knikte naar de ramen op de bovenste verdiepingen. ‘Die trappenhuisen zijn hier maar smal. Wat als jij met je geweer over je rug blijft haken aan een gammele trapleuning en vier verdiepingen naar beneden smakt?’

De wachtmeester keek hem een moment aan, wierp een blik op zijn manschappen en aarzelde. Toen draaide hij zich langzaam om, liep naar de vrachtwagen en gooide zijn geweer erin. ‘Karabijnen inleveren, geen vluchtgevaar!’ riep hij.

Midden op de Kiefernstraße had zich inmiddels een sliert mensen gevormd, die aangroeide als een nest mieren voor een stukje appel. ‘Klotesmerissen!’ riep iemand ergens achterin, gevolgd door een rochel die uit zijn kleine teen leek te komen. Verder was de stilte even ijzig als de wind, die het monotone industriegerommel de straat in voerde. Van het rangeerterrein een eindje verderop hoorde Meisters het schrille gepiep van remschijven en de klank van metaal op metaal.

Hij wendde zijn blik af van de volksoploop. In arbeidersbuurten als deze was de *Schutzpolizei*, zoals de agenten in uniform officieel heetten, gehaat als de pest. De manier waarop de arbeiders soms werden afgeranseld maakte dan ook dat de ordehandhaving weinig met *Schutz* maar des te meer met *Polizei* te maken had.

Hij schudde even met zijn hoofd om zijn dagdromen te verdrijven. ‘Piszko, ben je zover?’

Zijn directe collega bij de recherche stond tegen de auto geleund een sigaret te roken en kwam overeind. De potige

man droeg een kostuum, dat zo gekreukt was dat hij erin leek te hebben geslapen, en op zijn hoofd had hij een klein hoedje. Hij heette eigenlijk Kaspar Piaszkowski, maar behalve zijn meerderen sprak iedereen hem met zijn bijnaam Piszko aan. Het gaf zijn robuuste gestalte iets teddybeerachtigs, ondanks zijn knolneus. Ook dat was een overblijfsel uit de oorlog, maar Piszko liet in het midden of hij die aan de krijgshandelingen of aan een knokpartij in een soldatenkroeg had overgehouden. Over beide schepte hij in elk geval even graag op, al gaf de neus hem eerder het aanzien van een prijsbokser of betonstaalvlechter dan van een ambtenaar van de Pruisische *Kriminalpolizei*.

Meisters knikte naar de sigaret. 'Of wil je hem hierboven meteen een paar gaten in zijn armen branden?'

Piszko smeet zijn sigaret op straat en gaf een kort rukje aan de rand van zijn hoed. 'Ik ben er klaar voor... Herr Kriminalkommissar.' Hij keek naar de agenten, die nu gereed leken. 'Allemaal klaar? We gaan dat ventje oppakken, dan kunnen we aan het bier!' brulde hij. Hij wendde zijn blik naar Meisters en knikte omhoog. 'Weet je zeker dat hij hier zit?'

'Een paar huisgenoten hebben hem vanmorgen vroeg in pyjama naar boven zien sluipen, toen hij terugkwam van het toilet.'

'Niemand heeft zin om door een geschifte buurman met een afgebroken tafelpoot de hersens ingeslagen te worden', zei Piszko en grijnsde. Hij viste een verfrommeld papier uit zijn jaszak, wierp er een blik op en gaf een teken aan de mannen in uniform. 'Kiefernstraße 1-4/09... Vierde verdieping, huisdeur nummer 9. Zack zack!'

De mannen in uniform stormden een voor een door een grote poort naar binnen en Meisters nam zijn pistool. Hij laadde door en ook Piszko grabbelde onder zijn oksel om zijn wapen te pakken. Hun lange jassen bolden op toen ook zij

door de centrale ingang naar binnen gingen en een ijskoude wind hun vanaf de binnenplaats tegemoetwaaide.

Piszko hield de rug van zijn hand met het pistool tegen zijn neus. 'Over naast de pot pissen gesproken, stel vetzakken!'

In het trappenhuis maakte de scherpe urinelucht plaats voor de geur van platgekookte kool en walmend kolenslik in slecht trekkende kachels. Boven hen stampten de geüniformeerde politieagenten de trappen op. Achter een deur op de tweede verdieping jankte een kind en op de derde trok een kerel in onderhemd en afhangende bretels over zijn slobberbroek woest de deur open.

'Kan dat niet wat rustiger, kutwouten!' brulde hij hen na.

'Dat warme gevoel hè, als de mensen onze inzet voor de gemeenschap zo waarderen', hijgde Piszko bij de opgang naar de vierde verdieping.

'Mein Gott, nee!' siste Meisters over Piszko heen en wees naar de agenten, die op het punt stonden de deur in te trappen. 'Hé! Wachten heb ik gezegd!'

Meisters ging bij de deur staan, Piszko vlak achter hem, de agenten om hen heen, dicht op elkaar gedrukt op het kleine overloopje. Hij bonsde op de deur. 'Politie, openmaken!'

Binnen viel een stoel om en ze hoorden een vrouwenstem op bezorgde toon gedempt praten.

Piszko wees van de agenten naar de deur. 'De beuk erin mannen.'

'Nee, even nog!' fluisterde Meisters heftig. 'Die kerel is net ontsnapt uit een inrichting, gisteren viel hij nog een parkwachter aan. God weet wat hij nog allemaal uithaalt als we met geweld binnenvallen.'

Hij sloeg nog eens op de deur. 'Günther Lobach, we weten dat je er bent! Laat ons binnen, dan kunnen we praten!'

Achter de deur klonk een dierlijke brul. Servies viel kapot. Weer de vrouwenstem die zacht sprak.

‘Compleet van lotje getikt’, mompelde Piszko en maakte met zijn wijsvinger een draaiende beweging naast zijn oor. Meisters stak alleen zijn hand op als teken dat zijn collega moest zwijgen.

‘Günther Lobach, ik...’

Een hoge gil van de vrouw. Gevolgd door een tweede.

‘Wat ben je aan het doen? Maak onmiddellijk de deur open!’ riep Meisters.

Weer het gekrijs van de vrouw, dat na een doffe klap abrupt stopte. Alsof iemand de naald van een platenspeler midden in de muziek optilde.

De mannenstem maakte razende gromgeluiden, onderbroken door nog meer doffe klappen.

‘Dit heeft lang genoeg geduurd’, morde Piszko. Hij duwde Meisters met zijn zware gestalte opzij en ramde met zijn volle gewicht tegen de deur. Die leek van bordkarton en gaf met een kort gekraak mee. Piszko viel half naar binnen en de mannen in uniform sprongen meteen achter hem aan.

‘Godverrrdomme Piszko, wachten heb ik gezegd...’

Meisters wrong zich naar voren en zag de vrouw in een groezelig onderhemd liggen in een plas bloed, die zich langzaam een weg zocht tussen de kieren van de plankenvloer. Op de slaap een gapende wonde, haar haren geplakt in het bloed.

Hij richtte zijn pistool op de man die midden in het vertrek stond. ‘Luister, Günther, dit kan nog goed komen! Ik kan zorgen dat...’

‘Ik ga niet terug naar dat verrekte gesticht!’ brulde de man. ‘Ik ben genezen verklaard en ontslagen!’ In zijn hand hield hij een hamer vast, waar het bloed van afdrupte. Ook zijn hemd en de blote armen onder de opgerolde mouwen zaten vol dieprode spatten.

Piszko zakte behoedzaam door zijn knieën en voelde aan

de pols van de vrouw. Bijna onmerkbaar schudde hij 'nee' naar Meisters.

Meisters knikte. 'Wapens weg', zei hij en stak zijn pistool onder zijn oksel.

Piszko keek hem ongelovig aan en ging rechtop staan. 'Maar...'

'Wapens weg zei ik!'

De politieagenten stopten hun pistolen opzij in het holster aan hun koppel en ook Piszko's hand verdween onder de panden van zijn jas, zij het langzaam.

'Günther', ging Meisters verder. 'Ik mag toch Günther zeggen, hè?' Terwijl hij sprak liep hij langzaam naar voren, zijn hand gestrekt in de richting van de man die hem met een verwilderde blik aankeek.

'Blijf staan!' riep de man. Hij veegde met de hand waarin hij de hamer hield over zijn ongeschoren gezicht, waardoor er nog meer bloed op zijn hemd drupte en er een veeg op zijn wang terecht kwam. 'Ik ga niet meer naar die kwijlende gekken, hoor je me?! Ik ben genezen verklaard en ontslagen!'

Meisters zette nog een stap naar voren en hield zijn hand op. 'Geef die hamer maar hier...'

Langzaam keek de man opzij naar de hamer en leek zich toen pas iets te herinneren. Zijn gezicht kwam omhoog en zijn blik ging van de politieagenten naar het keukentje achter hen, waar zijn vrouw op de grond lag. 'Ik...'

Hij liet de hamer met een harde bonk op de vloer vallen, draaide zich om en verdween achter de deur naar het tweede vertrek.

'Godverdomme, nee hè!' vloekte Meisters. Hij sprong achter de kerel aan en schopte de deur open. Net op tijd om te zien hoe Günther door het open raam een meter of vijftien naar beneden sprong. Geen schreeuw, geen geluid, alleen na een paar seconden een akelige kraak.

Meisters rende het eerste vertrek weer in. ‘Die idioot is uit het raam gesprongen!’ riep hij en roffelde de trappen af, gevolgd door de kleine politiemacht.

‘Ik zei het toch al, maar naar mij wordt nooit geluisterd’, hijgde Piszko terwijl ze op de krakende treden naar beneden daverden.

‘Wachtmeester!’ brulde Masters door het trappenhuis. Hij had moeite om boven het lawaai uit te komen. ‘Bel buiten ergens een ambulance!’

De man met afhangende bretels stond weer in de deuropening, maar kreeg niet eens de kans om hun een verwenning na te roepen, zo snel passeerden ze zijn woning.

‘En licht het hoofdbureau in!’ voegde Masters er nog aan toe toen hij de laatste vier treden oversloeg en de centrale hal in sprong.

Günther Lobach lag op straat, zijn benen leken onder hem opgefrommeld. Masters hurkte naast hem en hield zijn vingers tegen Lobachs hals. ‘Hij leeft nog!’ riep hij. ‘Snel, een ambulance!’ Om hen heen vormde zich al een groepje mensen. Masters kwam overeind en wees van een van de agenten naar het publiek. ‘Hou dat stel aasgieren in godsnaam op afstand, voor ik er een paar naar de strot vlieg’, zei hij. Zonder het antwoord af te wachten liep hij tot onder de poort van de centrale ingang, ging met zijn rug tegen de deur staan en sloot zijn oog.

‘Ah, hier zit je’, hoorde hij Piszko mompelen. Hij sloeg Masters vaderlijk op de schouders. ‘Je kon er niks aan doen, Richard. Je hebt ons nog gewaarschuwd dat we niet te grof mochten uitpakken.’

Met een korte beweging kwam Masters weer naar voren en zuchtte.

‘Mijn grootmoeder zei al,’ ging Piszko verder, ‘‘Benader een stier nooit van voren, een paard nooit van achteren en

een gek van geen enkele kant.” Nou ja, je kunt inderdaad niet inschatten wat zo'n pipo van plan is.'

'Ja, maar die vrouw dan? Als we wat eerder waren binnengevallen, dan had zij misschien nog geleefd.'

'Of hij had iemand van ons de keel doorgesneden met een broodmes. Dat bedoelde ik net: zo'n schuimbekkende waanzinnige, daar is geen peil op te trekken.'

'Het zal wel.' Meisters klonk niet echt overtuigd. 'Maar carnaval kunnen we dit jaar onder onze schoenen schrijven, ouwe jongen', meende hij en hij knikte achter zich naar buiten.

'Maar nee!' Piszko schoot rechtop. 'Ze schuiven die kerel in de ambulance, de smeerbeel hierboven is voor de jongens van sporenonderzoek, vanmiddag rammelen wij een rapportje op papier en geen seconde later dan klokslag zes maken wij de Altstadt onveilig.'

'Ik help het je hopen', zuchtte Meisters. Hij nam een doosje sigaretten uit zijn jaszak en schudde ermee. Leeg. 'Verdomme!' Hij slingerde het kartonnetje naar een hoop rommel op de binnenplaats.

'Hier, pak er een van mij', bromde Piszko. Zelf klopte hij met de achterkant van een sigaret op het deksel zodat hij geen tabak in zijn mond kreeg en hield Meisters het doosje voor. Die nam er een uit en pufte ze met de lucifer van Piszko aan. Diep inhalerend leunde hij tegen de ingangspoort en even stonden ze zwijgend naast elkaar te roken.

'Chef!' klonk het na een tijdje door de buitendeur. De wachtmeester kwam met een rood hoofd naar binnen gerend.

'Is de ziekenwagen er?' vroeg Piszko.

'Nee, het hoofdbureau, er is... ze hebben weer...' Hij stopte even om uit te blazen en hield zich vast aan de poort. 'Een meisje. Er is een meisje vermoord, een kind nog. Ze ligt op de bouwwerf bij de Vinzenzkerche. Momberg zegt dat jull...

eh... Hauptkommissar Momberg vraagt om er zo snel mogelijk...'

De rest van zijn verhaal ging verloren in het nasale geluid van de ambulancesirene, die uit het niets dichterbij was gekomen en nu hun trommelvlies deed scheuren. Remmen piepten en ze hoorden twee deuren open- en dichtslaan.

Meisters liep naar buiten en keek naar de ambulanciers, die bij Günther Lobach stonden en zichtbaar twijfelden hoe ze hem zonder verdere ongelukken op een brancard konden krijgen.

'Met hem kunnen we voorlopig toch niks', zei hij tegen Piszko. Hij draaide zich om naar de wachtmeester. 'Laat iemand daarboven de woning bewaken, totdat het lijk van die vrouw is weggehaald. Ik stuur straks de Inspectie Sporenonderzoek nog hiernaartoe.' Zonder een antwoord af te wachten liep hij naar hun donkergroene Opel, die langs de stoep stond geparkeerd, en stapte in. Piszko wurmde zich naast hem in de auto.

'Ze mogen die dienstwagens wel een maatje groter leveren', mopperde hij. 'Ik kan me dit jaar beter als repelsteeltje verkleden, dan pas ik er misschien wel in.'

Meisters negeerde het gepruttel van zijn dienstkameraad en startte de wagen.

'Hier de straat uit en dan rechts', wees Piszko. Hij kon de behoefte nooit weerstaan om Masters, die uit de deftige Altstadt afkomstig was, tussen de fabrieken en woonblokken de weg te wijzen. 'Het is nog geen vijf minuten met de auto en...'

Hij zweeg toen hij de meewarige blik van Masters zag.

KÜR TEN

Hij had geen oog meer dichtgedaan nadat hij thuis weer in bed was gekropen. Natuurlijk moest hij naar zijn werk, maar ook dat was geen succes geweest. Gloeiende golven van magma woelden nu al de hele ochtend in zijn binnenste. Toen hij bijna zijn fikken had verbrand in de ijzergieterij, had hij de ziekenkaart gevraagd en gekregen. *Durchfall*, diarree. Elke arts nam dat erg serieus, want dysenterie werd niet voor niets *Ruhrkrankheit* genoemd. In het volgepakte Ruhrgebied zou een uitbraak van de ziekte wild om zich heen grijpen, als vlammen op een kurkdroge hooizolder. Maar bovenal was Ruhr moeilijk te controleren en de arts was zelf zo bang voor besmetting dat hij meestal rap-rap afstempelde. Tenminste: als je er niet elke week mee aan kwam zetten.

En nu stond hij dus hier, waar het gebeurd was. Hij keek nog eens naar de plek in de verte en huiverde kort. Daar lag Rosa Ohliger. Een heel korps aan politieagenten stond om haar heen, als een soort struikgewas van vlees en bloed. Overwoekerd werd ze, door donkerblauwe coniferen. Het lichaam kon hij van hieruit sowieso niet zien, maar dat maakte eigenlijk niet eens iets uit. Hij had het al veel eerder gemerkt: dat het terugkwam als hij terugging. Het commentaar van het bange volk, van ongerust gemurmel, daardoor laaide in hem een nauwelijks bedwingbare opwinding op. Hij liet zijn blik even rond dwalen. Een vrouw hield een jongeman bij de arm,

waarschijnlijk haar zoon. Die was ook erg opgewonden en stond bijna te springen. 'Vuur! Vuur!' riep hij. De vrouw stond er met een rood hoofd bij en probeerde hem te kalmeren. 'Mijn Hans, hij heeft iets in zijn kop', haastte ze zich tegen niemand in het bijzonder te zeggen. 'Een lijf van twintig maar in zijn kop is hij nog geen tien.' Ze wist hem mee door het volk te tronen, terwijl hij zich nog een paar keer met wilde gebaren omdraaide en al 'vuur' roepend naar de plek des onheils wees.

Verder gleed zijn blik, over de ruggen en hoofden van de mensen, tot hij bleef hangen op een vrouw die luid stond te overleggen met een paar agenten. Ze had scherpe groeven in haar bleke gezicht, getekend door een gekmakende bezorgdheid en een nacht zonder slaap. Het moest de moeder van Rosa zijn. Ze werd bijgestaan door een handvol andere mensen. Buren, familie, kennissen. Hij slikte, haalde onrustig adem door zijn neus en sloot zijn ogen. Hier was hij voor gekomen.

'Kon je het weer niet laten, Peter?'

Met een ruk keek hij op. Vlak voor hem stond ze. Tussen alle toeschouwers, met de rug naar het braakliggend terrein. Niemand scheen haar op te merken, of zelfs maar te zien.

'O, jij bent het maar. Je liet me schrikken.'

Een diepe, door tabak en goedkope schnaps verlaagde vrouwenstem lachte vet. Ze was omgeven door een dun, elektrificerend licht. Zoals een heilige in haar aureool. Een obscene heilige in dit geval, want haar ronde vormen bolden door de scheuren in haar kleren en onder haar gitzwarte, kortgeknipte haar, was haar gezicht zwart opgemaakt. Rond nek en hals zat een broekriem gesespt, waarvan het lange eind zijn weg zocht tussen haar borsten en als een slang over haar buik kronkelde.

'Frau M.', zei hij onderdanig.

‘Niet zo timide jij!’ riep ze. ‘Daarvoor heb ik je niet in huis gehaald.’

Hij grijnsde. ‘Ik zie hier geen huis.’

‘Heb je dat ding bij je?’ vroeg ze, en ze slikte even.

‘Ik doe dat niet meer’, zei hij beslist. ‘Als je het per se wil, gebruik ik een volgende keer mijn riem wel. Maar het kost me te veel moeite en het brengt niks.’

‘Ooohh...’ sprak ze op gemaakte toon. ‘Nog één keertje met de zweep...’

‘Schei uit, trut!’ siste hij.

‘Wie bitte?’

Als uit een droom ontwaakt keek hij rond. Iemand had hem een vraag gesteld, hij moest hardop met Frau M. gesproken hebben. De vragensteller stond naast hem en de man droeg een hoornen bril. Op zijn hoofd rustte een stijve vilt-hoed, zoals Kürten ze zelf ook graag droeg. Wat had hij nu ook alweer gezegd?

‘Ach’, ging de man zelf al verder. ‘U hebt gelijk, het is werkelijk een drama. Hier is vast en zeker een communist aan het werk geweest, let op mijn woorden! Dat krijg je ervan als je dat stel Linksmenschen hun gang laat gaan.’ Hij draaide zich om en verliet de menigte in de richting van de weg achter hen.

Daar verscheen ze weer! De riem rond haar nek leek wat strakker aangetrokken. Kürten was het beu. ‘Laat me met rust! Je bent een geest, een fantoom.’ Hij zei het met gedempte stem en zijn woorden leken in het opgewonden rumoer van de omstanders op te lossen als de condenswolkjes die zich voor zijn mond vormden. ‘Ik kan in plaats van een zweep mijn broekriem lostrekken en je daarmee op je blote kont slaan, maar de rest van de wereld ziet alleen dat ik hier wat in de lucht sta te zwaaien. En nog los van wat de mensen daarvan zullen denken: kun je mij uitleggen wat ik ermee opschie?’

Ze glimlachte. ‘Nog net als vroeger, alleen maar aan zijn eigen gerief denken.’

‘Ik was zeventien, jij vierendertig. Mag een jongen als je lieft, op die leeftijd?’

‘Het is al goed, mijn sterke knulletje...’ sprak ze verleidelijk. Frau M. keek even over haar schouder, naar de politieactiviteit bij het bouwterrein en het lichtgevende schijnsel boog mee. ‘Rosa Ohliger’, mompelde ze. Ze strekte zich een beetje uit om over de menigte heen te kunnen kijken en zwaaide met haar arm dwars door de rug van een vrouw met een moderne klokhoed op. ‘Die Rosa ziet er in elk geval wel doodachtig uit.’ Ze keerde zich weer naar Kürten. ‘Heb jij die mevrouw Kühn van verleden week ook op je geweten?’

Hij keek haar wantrouwend aan. ‘Hoe bedoel je?’

‘Peter Kürten, schei uit met kletsen. Je weet dat ik overal achter kom. Geen hoekje in dat zieke brein van je is veilig voor mijn ogen. Dus: waarom heb je na Apollonia Kühn zo snel wéér iemand gekeeld? Het is verdorie minder dan een week geleden.’

Kürten kuchte. ‘Ik heb Kühn niet gekeeld, ze leeft nog.’

Frau M. keek hem verbaasd aan. ‘Watte? Je hebt haar laten leven?’

‘Ik dacht dat ze dood was’, bekende hij. ‘Haar heb ik in haar hoofd gestoken, twee keer denk ik.’ Hij keek naar zijn schoenen. ‘Daarna weet ik het niet meer zo goed.’

‘Tsss...’ liet Frau M. minachtend horen. ‘Hete bok van me.’ Ze glimlachte. ‘Als jij begint te steken, dan is er geen houden meer aan.’

‘Ik kan het me echt niet meer herinneren...’

Ze stak een sigaret op, waarvan de rook binnen haar aureool bleef hangen. ‘Als een naaimachine, zo ging je tekeer. Het mens bloedde als een rund.’

Even kromp hij ineem. ‘Nu komt het weer...’

‘Wat, je herinnering of...’

Hij keek op. ‘Bemoei jij je er niet mee!’

‘Ik zou maar een toontje lager zingen als ik jou was’, sprak Frau M. bazig. ‘Ze is beginnen te gillen, jij bent ’m gesmeerd en de oude taart leeft nog. Wat als zij je herkent? Of haar man?’

‘Wat heeft die ermee te maken?’

‘Het gebeurde praktisch voor hun voordeur. Hij heeft je nog weg zien rennen, maar hij moest kiezen: of jou de rest van je leven kreupel slaan, of de slagaderlijke bloedingen van zijn vrouw proberen te stelpen.’

‘Dat soort keuzes zijn meestal snel gemaakt’, grinnikte Kürten.

‘Je luistert niet’, mopperde Frau M. en blies rook door haar neus. ‘Ik wil je alleen maar aan je verstand peuteren dat je te roekeloos bent. Ze hadden je kunnen herkennen.’

Kürten maakte een wegwimpelend gebaar. ‘En dan? Hoeveel kerels van zesenvertig lopen hier in de stad rond? Dat kan toch letterlijk iedereen geweest zijn?’

‘Hmmm... En die schaarpunt dan? Die is ergens in haar lijf afgebroken.’

‘De schaar is al bijgeslepen. En Guste heeft het nog niet eens gemerkt, dus dat zit goed.’

‘Het zal allemaal wel’, zuchtte ze. ‘En wat kom je hier nu doen? Misschien heeft gisteravond ook iemand je bezig gezien. Of vanmorgen vroeg, met die petroleum.’

Kürten wilde antwoorden, maar Frau M. keek langs hem heen de menigte in. ‘Je krijgt bezoek’, zei ze en met de sigarettenrook die ze uitblies, loste ze zelf ook in het niets op.

De hele conversatie had zich in zijn hoofd afgespeeld, dat wist hij. Maar toch was het alsof het écht was. Alsof hij nog altijd bij Frau M. woonde en er inmiddels geen dertig jaar verstreken waren.

Achter zich hoorde hij het gemurmel een beetje luider worden en hij zag hoe twee mannen zich door het publiek worstelden. Zijn bezoek.

De voorste was een dertiger met een ooglapje. Zijn hoed had hij modieus een tikje scheef op zijn hoofd staan. Meteen achter hem aan kwam een beer van een kerel met een klein, morsig hoedje, wiens stropdas een beetje los zat. Allebei overduidelijk rechercheurs, door hun vanzelfsprekende arrogantie.

De geblokte maakte de fout om mensen aan te kijken tijdens het passeren. Zo kregen ze moed om hem aan te klampen en vragen te stellen, zodat hij wat achterbleef.

De lange schoof behendig langs hem en was al bijna bij het politiecordon. Daar kwam de ander en ook Kürten keek hij even aan, voor hij hem opzijduwde. Wilde duwen.

‘Ach, mag ik u iets vragen over de moord?’ vroeg Kürten.

Ondanks de kou veegde de rechercheur over zijn voorhoofd, alsof hij hoogzomerse zweetdruppels moest afwissen.

‘Luister, ik eh...’ Hij stopte abrupt en keek Kürten vreemd aan. ‘Waarom denkt u eigenlijk dat het om moord gaat?’ vroeg hij.

MEISTERS

Voor het braakliggend terrein bij de bouwwerf van wat ooit een enorm binnenzwembad moest worden, had zich al een massa mensen verzameld. Langs beide kanten van de Kettwigerstraße stonden auto's schots en scheef half op het trottoir, en Meisters kreeg zijn PS4 met moeite tussen twee andere wagens gemanooeuvreerd. Ook in deze wijk, Flingern, leken de straten met woonblokken verdwaald tussen de industrieterreinen. In zijn spiegel zag Meisters de grote gasketel, en het lawaai van rangerende wagons hoorde je in deze buurten letterlijk overal. Dwars door de stad liep een kluwen spoorlijnen en aan de Rijnkant daarvan lag het chiquere deel van Düsseldorf. De 'schrijftafel van het Ruhrgebied', met zijn banken en kantoren, zijn Königsallee en Altstadt. Waar 's zondags goedgeklede mensen flaneerden over brede boulevards. Aan de andere kant van de sporen begon een steeds verder uitdijende chaos van overbevolkte woonkazernes in een stinkend woud van schoorstenen, waar straatkinderen vochten om een van een kar gevallen suikerbiet. Die totaal verschillende werelden werden gescheiden door een vlakte van rails, een muur van geluid die als een open zweer de stad in tweeën verdeelde. En voor zijn werk bij de Moordinspectie was Meisters meestal in dit deel van de metropool. Zoals vanmorgen, zoals nu weer.

Toen ze uitstapten, hobbelde een enorme, zwart blinkende

lijkwagen over de rommelige zandvlakte vol onkruid, in de richting van een afrastering van het bouwterrein. De moderne Vinzenzkerche was pas een paar jaar geleden opgeleverd, maar de bakstenen waren door de kolendamp nu al in een streng soort grijsrood veranderd. Het gebouw had niet eens een toren, maar toch rees het op uit het kale gebied eromheen en leek vol misprijzen het gewriemel aan zijn voeten te bekijken.

De stoep waarop Meisters en Piszko uit de auto stapten lag wat hoger en ze zagen over de kijklustigen heen hoe op de plaats delict de halve politiemacht van Düsseldorf rondscharrelde.

Meisters ging voorop en baande zich een weg door de menigte.

‘Mein Gott’, blies Piszko. ‘Wat een gedoe. Als die hufter mijn weekend gaat verpesten, dan mag hij hopen dat ik hem niet als eerste in mijn vingers krijg.’

Ze duwden de mensen wat aan de kant en drongen in de wolk van opgewonden geroezemoes naar voren.

‘Maar ik wil alleen maar weten of ze een blauwe jurk draagt, met witte bolletjes!’ hoorden ze een vrouw met overslaande stem tegen een politieman roepen. ‘Ze is al sinds gisterenmiddag weg, ik wil weten of ze daar ligt!’ De agent probeerde haar te kalmeren, maar ze bleef maar jammeren over een bolletjesjurk.

Piszko zag hoe het Meisters lukte om steeds verder naar voren te komen, maar hij werd steeds aangeklampt. ‘Is er al iets bekend?’, ‘Hoe laat hebben ze het lichaam gevonden?’, ‘Is er kwaad opzet in het spel?’, ‘Is het een natuurlijke dood?’ Allemaal vragen waarop hij geen antwoord wist. Sterker, het waren dezelfde vragen die hij ook zou willen stellen.

Ondanks de kou brak hem het zweet uit. Het gedrang in het kluwen mensen ergerde hem mateloos en bovendien ston-

ken de winterjassen allemaal naar mottenballen, reuzel en kolengruis.

‘Ach, mag ik u iets vragen over de moord?’ vroeg een jonge kerel met een slappe vilthoed.

Piszko wiste zijn voorhoofd, en zocht naar een manier om de man af te wimpelen.

‘Luister, ik eh...’ Hij wilde voor zich uit naar Meisters wijzen, maar hield zijn adem in en keek de vragensteller aan. ‘Waarom denkt u eigenlijk dat het om moord gaat?’ vroeg hij.

‘Een collega belde mij op het werk. Ik ben beambte bij de gaswerken, ziet u.’ Hij wees met zijn duim achter zich, naar de gashouder die boven de hele wijk uittorende.

Met zijn duim krabde Piszko over zijn kin en haalde adem om iets te zeggen.

‘Kom je nog!?’ hoorde hij Meisters roepen. ‘We moeten er hier doorheen. Hou je penning klaar.’

Piszko tikte tegen zijn hoed en liep naar zijn collega.

Bij het politiecordon dat het publiek op afstand hield, toonden ze hun penning en staken die weer in hun vestzak.

Meisters herkende van ver al het silhouet van hun chef, hoofdcommissaris Rudolf Momberg; een lange, magere man met O-benen, die nu gedeeltelijk aan het zicht onttrokken werden door een grijze winterjas. De donkere wallen onder zijn ogen waren vanaf hier natuurlijk niet te zien, maar die bezorgden hem de indringende blik waarmee hij dwars door iedereen heen leek te kijken. Mombergs bovenlip werd gesierd door eenzelfde soort snor als die van Charlie Chaplin, maar ook als die van de Oostenrijkse herrieschopper Adolf Hitler. Nu hij erover nadacht stond het model snor symbool voor zowel de grappigste als de meest humorloze man ter wereld. Want al werd Piszko niet moe om Hitler bij elke gelegenheid als de baarlijke duivel af te schilderen, Meisters hield

het liever op een afwijzen van diens humorloosheid. Een politicus zonder zelfs maar een greintje gevoel voor humor zou nooit een stemmenkanon worden, en dus kon de kerel ook nooit gevaarlijk zijn. Maar Meisters had zich er meteen na de oorlog al bij neergelegd dat hij geen verstand van politiek had en hij had ook geen zin om zich erin te verdiepen.

Dwars over het terrein liep een zandpad, dat de buurt kennelijk gebruikte om de weg af te snijden. Meisters keek omlaag of hij misschien geen sporen kon ontdekken, maar de bevroren grond was inmiddels omgewoeld door allerlei politiepersoneel. Ze knepen instinctief hun ogen dicht tegen een felle lichtflits. De collega's van de sporenafdeling waren al bezig met foto's nemen.

'Je kunt blij zijn dat je maar één oog hebt', vond Piszko. Hij kneep een paar keer met zijn ogen en wreef een traan van zijn wang.

'Meine Herrschaften...' Een door te veel sigaretten aangevreten stem dreunde over het gemurmel van de politiemacht. Hauptkommissar Momberg kwam op hen af, maar gunde Piszko geen blik waardig.

'Wat was dat daar, in de Kiefernstraße?' vroeg hij.

Meisters blikte naar Piszko en kuchte. 'Het was inderdaad die ontsnapte gek. Gisteren heeft hij een parkwachter aangevallen omdat die hem wilde beletten dat hij de wormen in de grond ging tellen.'

'Maar toch is hij genezen verklaard en ontslagen', vulde Piszko aan terwijl hij zijn aantekeningen raadpleegde.

Momberg keek hem geërgerd aan. 'Hoe bedoelt u, hoofdinspecteur?' Voor Piszko kon antwoorden, wapperde Momberg al met zijn hand. 'Ja ja, al goed. Ik lees het wel in het rapport.' Hij draaide zich om en wenkte hen mee. 'Dit heeft nu absolute voorrang.'

Gedrieën liepen ze naar een hoek in het bouwhek.

‘Hier ligt ze’, zei Momberg en wees voor zich naar een kleine luwte in het terrein.

Daar lag inderdaad een meisje. Op haar rug, met open-
geslagen winterjas. Ze miste een schoen en haar witte maillot
was vuil bij de voet. Uit de mouwen staken gebreide wanten
aan een touwtje. Haar ogen stonden dof en staarden omhoog,
naar ijle verten. De haren onder haar muts plakten op een
vreemde manier aan haar slapen.

‘Niets is zinlozer dan de dood van een weerloze’, mom-
pelde Meisters.

‘Een blauwe jurk met witte bolletjes...’ Piszko’s stem klonk
hees. Hij draaide zich om en keek naar de mensen in de verte.
‘Ocharme, die moeder...’ Opnieuw staarde hij naar het lijkje en
hij haalde hikkend zijn neus op. ‘Verdammt Scheißdreck!’

‘Herr Hoofdinspecteur! Bespaart u ons in vredesnaam uw
ongemanierde taalgebruik’, kraste Momberg. ‘Ik hoef u er
hopelijk toch niet aan te herinneren dat een lid van de
Mordinspektion te allen tijde een professionele houding aan-
neemt!’

Meisters kuchte. ‘Herr Hauptkommissar, collega Piasz-
kowski is degene bij wie destijds in ’16...’ hij keek zijn baas
veelbetekenend aan.

Momberg verschoot van kleur maar herpakte zich snel.
‘Dat is... eh... betreurenswaardig, natuurlijk. Maar het laat
onverlet dat een ambtenaar van de Pruisische politie... eh...’
Hij grabbelde in zijn jaszak, stak om tijd te winnen een sigar-
ret met een gouden tip op. Zijn ogen zochten ondertussen
naar iets wat als afleiding kon dienen en hij draaide zich naar
de plaats delict. ‘Daar, dokter Berg is al bezig’, zei hij ten slotte
en hij wees naar een man die op een knie naast het lijkje zat
en met een potlood voorzichtig haar winterjas optilde en weer
losliet. Hij keek nog even naar het lichaam, stopte het potlood
in zijn binnenzak en hees zich moeizaam overeind.

‘Dokter Berg’, zei Meisters bij wijze van groet en stak zijn hand uit.

Beleefdheidshalve trok Berg zijn leren handschoen uit en gaf Meisters en Piszko een hand. Hij haalde adem om iets te zeggen, toen Momberg hem onderbrak.

‘Herr Doktor, het lichaam mag...’

Berg knikte. ‘Het meisje kan naar het laboratorium worden gebracht’, zei hij met zo’n zachte stem dat ze hem bijna niet verstonden. Piszko hield zelfs zijn hand achter zijn oor.

De arts keek hem fronsend aan en kroop wat dieper weg in zijn winterjas. ‘Ik ga er nu zelf ook naartoe’, mompelde hij. ‘Het rapport volgt zo snel mogelijk.’ Kort tilde hij zijn hoed op. ‘Meine Herrschaften’, sprak hij vormelijk en liep het terrein af.

Momberg knipte met zijn vingers naar de lijkbezorgers, die zich van de lijkwagen losmaakten, een metalen kist optilden en ermee naar het lichaam van Rosa Ohliger liepen. ‘Dan komen jullie er verder wel uit, hè?’ zei hij tegen Meisters en Piszko. ‘Ik moet dringend een aantal zaken coördineren. Zodra het lijk weg is, hou ik hier ter plaatse een persconferentie.’

Meisters keek naar Momberg. ‘Is dat wel verstandig?’

Verbaasd over zoveel tegenspraak keek Momberg hem aan. ‘Hoe bedoelt u?’ vroeg hij geïrriteerd.

Met zijn vlakke hand wees Meisters diagonaal over het grote, braakliggende terrein. ‘Hier kunnen sporen liggen die de dader achtergelaten heeft.’

Ze volgden de hand van Meisters en hun blik bleef even hangen bij de lijkbezorgers, die aan het lichaam sjorden om het in de metalen kist te krijgen.

‘Meisters, schei uit met die flauwekul. De grond was al omgewoeld door de bouwvakkers die haar gevonden hebben’, zei Momberg terwijl hij rook uitblies. ‘Binnen een kwartier stond er al volk omheen, de agenten hebben moeten aandrin-

gen om ze naar achteren te krijgen.’ Hij keek naar het platgetrapte onkruid. ‘Gipsafdrukken nemen van voetsporen heeft dus geen enkele zin.’

‘Misschien liet de dader nog iets vallen. Het is misschien goed om het gebied uit te kammen en...’

Momberg trok zijn sigaret roodgloeiend, zodat zijn indringende blik iets onheilspellends kreeg. De woorden kwamen er vervolgens in wolkjes uit. ‘Stoppen, Meisters. God weet wat die mensen allemaal op de grond gesmeten hebben. Hier lag alleen rommel. Sigarettenpeuken, een lege bierfles, bouwpuin, oude kranten...’ Om zijn woorden kracht bij te zetten smeed hij zijn eigen sigaret op de grond en plantte er zijn hak op. ‘Degelijk politiewerk, dat is waar het hier op aankomt. Geloof mij: uiteindelijk levert het niks op, dat moderne geknutsel in werkplaatsen en laboratoria. Wat niet eens door ervaren politiemensen gebeurt, maar door burgertechneuten!’ De laatste zin sprak hij uit alsof de technici aan een besmettelijke ziekte leden. ‘Begin maar eens met de buurt te bevragen. Neem dat communistencrapuul maar stevig onder handen, dan komt u vast iets te weten.’ Hij knikte naar een paar agenten. ‘En u krijgt zoveel personeel als u nodig heeft.’

Even keken ze op van het metalig schurende geluid waarmee de loodgrijze kist in de lijkwagen werd geschoven.

‘Maar op net deze plek woont niemand die iets gehoord of gezien zou kunnen hebben’, merkte Piszko op. Hij wees met zijn notitieboekje van de Vinzenzkerche via het bouwterrein naar de overkant van de straat, waar een onoverzichtelijke lappendeken van volkstuintjes en fabrieken begon.

Momberg moest zich duidelijk beheersen en sloot zelfs even zijn ogen. ‘Dat doet er allemaal niet toe, hoofdinspecteur Piaszkowski!’ siste hij. Hij wachtte even om te kalmeren. ‘Het terrein wordt opgeruimd! Anders ziet het er niet uit, als bij de persconferentie zo meteen foto’s worden gemaakt. Ik

wil morgen niet in de krant staan tegen de achtergrond van een vuilnisbelt. Ik heb vanmorgen in alle vroegte al bij korpschef Langels gezeten, hij volgt de zaak op de voet. Wat krijgt die voor een indruk als ik in zo'n decor de pers te woord sta?

'Zoals u wilt. Ik zal...'

'Inderdaad, Meisters, zo wil ik het. En morgenvroeg een eerste rapport, dat wil ik ook!' Momberg tikte tegen zijn hoed en verdween met grote passen naar een groep agenten, waar hij meteen orders begon uit te delen. De autodeuren sloegen dicht, de lijkbezorgers stapten in en de zware Packard reed voorzichtig van het terrein af.

'Nou, je hebt het gehoord', mompelde Meisters. 'We mogen een volledig buurtonderzoek gaan houden.'

Piszko zuchtte. 'Ik was dit weekend toch niks van plan.'

KÜR TEN

Eindelijk was hij er. Hij bleef even staan en ademde de ijskoude avondlucht in. Hij had de keuze uit twee plekken en de plek van Rosa Ohliger was het dichtstbij, praktisch bij hem om de hoek. Maar daar waren nu veel te veel nieuwsgierigen en de politie snuffelde ook nog altijd rond. Dus had hij de wijk genomen naar de plek van Apollonia Kühn. Hij verkeerde al bijna in extase toen hij uit de tram was gestapt.

Hier aan de rand van de stad, nog voorbij het afgeleefde Flingern, begon een stuk dunbebouwd niemandsland tussen Düsseldorf en Gerresheim, waar de geur van cokes en nasmeulende sintels begon te minderen. Even keek hij uit over de mager verlichte straat. Een enkel lampje aan een paar huizen hier en daar zorgde voor wat vage contouren. Maar daarachter ergens, halverwege de Bertastraße, daar moest het gebeurd zijn.

Hij bleef even naar de plek in de verte staren en huiverde kort. Al veel eerder had hij het gemerkt: dat het terugkwam als hij terugging. Kijken, voelen, snuiven. Zo goed als niets was er nodig om dezelfde extase op te wekken als tijdens de daad. Een klein berichtje in de krant was al genoeg. Daarom ging hij vaker naar een van de krantenkantoren in de stad, omdat ze daar steeds de laatste uitgave ophingen. Buiten of achter de ramen van de redactie, zij het een dag later.

Maar vandaag was hij al twee keer terug geweest naar de plek zelf. Hij stond erbij toen ze het meisje in een lijkwagen